

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/31/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118207973
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8118207973.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov v právnej veci žalobkyne: C. U., S.. XX.X.XXXX, Z. V. N. X, XXX XX Q., zastúpenej JUDr. Lýdiou Farbakyovou, advokátkou, Floriánova 12, 080 01 Prešov, proti žalovanému: X. U., S.. XX.X.XXXX, Z. V. N. X, XXX XX Q., o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a .**

Náhradu trov konania stranám **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu v elektronickej podobe so zaručeným elektronickým podpisom dňa 9.7.2018 sa žalobkyňa domáha, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by uložil žalovanému, aby sa nepribližoval k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou prípadov konaní pred orgánmi verejnej moci do právoplatného skončenia trestného konania vedeného pred konajúcim súdom, a zároveň tiež „uložil (pozn. súdu: neurčenej osobe) kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami“.

2. Žalobkyňa svoj návrh odôvodnila tým, že sa so žalovaným rozviedla pred 5 rokmi, po rozvoze spočiatku bývali v jednej domácnosti, avšak pre neznesiteľnosť situácie má už 2 roky prechodný pobyt u dcéry. Tvrdila, že pracuje v Z. R., S..J.. na pozícii pracovníčky komunitného centra, v práci sa však necíti bezpečne, bola viackrát verbálne aj fyzicky napadnutá žalovaným, dokonca aj pred jej spolupracovníkmi a malými deťmi. Poukázala na vyhlásenie odborného garanta Z., S..J., z ktorého je podľa nej zrejmé, že žalovaný je nebezpečný, správa sa agresívne a nevyspytateľne k žalobkyni, čo u nej vyvoláva strach o jej život a zdravie. Uviedla, že žalovaný bol v minulom roku právoplatne odsúdený za trestný čin nebezpečného vyhrážania sa a toho času je podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, a že pred asi dvoma mesiacmi sa pokúsil priamo v mieste trvalého pobytu o samovraždu obesením sa, následne bol hospitalizovaný v nemocnici na oddelení psychiatrie. Je nezamestnaný, poberá dávku v hmotnej núdzi, hrá na hracích automatoch, vo veľkej miere požíva alkohol, ktorý kombinuje s liekmi, neustále chodí pýtať peniaze nielen od žalobkyne, ale aj od jeho dcér, chodí sa k nim vyhrážať do bytu, kde žijú aj dve maloleté deti, dcéry aj žalobkyňa sú v beznádejnej situácii, neustále sa bola, kedy a kde sa objaví a napadne ich. Už viackrát volala políciu, naposledy, kedy sa dňa 19.6.2018 žalovaný pred pracovníkmi Z. G. Q. vyhrážal zabitím, bolo na neho podané trestné oznámenie pre trestný čin nebezpečného vyhrážania, toho času je väzobne stíhaný.

3. V závere svojho podania žalobkyňa uviedla, že dostatočne osvedčila dôvodnosť a trvanie nároku - vid' prílohy, preukazuje násilné správanie žalovaného, ktoré spočíva nielen vo fyzickom násilí vykonávanom krutým spôsobom, ale aj v psychickom násilí, veľmi intenzívne pociťuje ohrozenie zo strany žalovaného, ktoré jej bráni v slobode pohybu a tiež v pokojnom nažívaní. Cesta do práce ako aj samotné vykonávanie práce v Komunitnom centre je pre ňu veľmi náročné a stresujúce, nakoľko nevie kedy sa žalovaný objaví na jej pracovisku a kedy sa jej začne vyhrážať, núti ju dať mu peniaze, ktoré má pri sebe, taktiež či

do nej nehodí stoličku či stôl, keďže sa to stalo už viackrát a žalovaný nemá zábrany ani pred cudzími ľuďmi nachádzajúcimi sa priamo v budove na pracovisku. Uviedla pritom, že žalovaný je momentálne vo väzbe, ona nevie označiť číslo konania v trestnej veci a preto navrhuje pripojiť spis konajúceho súdu. Nevie kedy bude žalovaný z väzby prepustený a ani nevie určiť kedy sa skončí trestné konania voči žalovanému

4. K tvrdeným skutkovým okolnostiam žalobkyňa priložila vyhlásenie Rómskeho inštitútu - R. E., S..J.. zo dňa 22.6.2018, a potvrdenia OR PZ v PO zo dňa 19.5.2017 a 19.6.2018 o jej trestných oznámeniach na žalovaného, ktorý sa jej mal vyhrážať zabitím.

5. Na základe údajov žalobkyne vykonal súd lustráciu trestného konania voči žalovanému, a z pripojeného trestného spisu tunajšieho súdu sp. zn. OT/96/2018 zistil, že od 19.6.2018 bol žalovaný zadržaný a vzatý do väzby, a za skutok zo dňa 19.6.2018, pri ktorom mala žalobkyňa podľa vyšetrovacieho spisu (ktorý si mohla preštudovať) postavenie poškodenej osoby, bol žalovaný trestným rozkazom zo dňa 22.6.2018 následne uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania, a bol mu uložený (nepodmienečný) trest odňatia slobody v trvaní 20 (dvadsať) mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 26.6.2018, v tento deň bol zároveň nariadený aj výkon trestu, a žalovaný je v súčasnosti v jeho výkone.

6. Podľa § 324 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 324 ods. 3 CSP neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

Podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 330 ods. 2 CSP ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

7. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

8. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas

Podľa § 334 CSP súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

9. Podľa čl. 13 ods. 1 Ústavy SR povinnosti možno ukladať (iba) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

10. V návrhovom konaní je výlučne na žalobcovi a jeho zodpovednosti čoho (akého práva) a na základe akých skutočností sa v súdnom konaní domáha. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť).

11. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petítom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

12. Rozsah nutných údajov, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok čo do základu a výšky (bremeno tvrdenia), je pritom určovaný hypotézou právnej normy, ktorá sa má na daný právny vzťah resp. skutkový stav aplikovať.

13. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení neodkladné opatrenie predpokladá návrh na jeho vydanie a potrebu, aby boli pomery strán neodkladne dočasne (len po určený čas) alebo trvalo (§ 336 ods. 1 CSP, resp. bez obmedzenia - arg. a contrario podľa § 330 ods. 1 CSP do jeho zrušenia podľa § 334 CSP) upravené. Táto potreba by mala vychádzať z toho, že strana má pravdepodobne právo, ktorého ochrany sa domáha, a že bez tejto neodkladnej ochrany jej bezprostredne hrozí ujma, či už v podobe nenapraviteľnej alebo ťažko nahraditeľnej škody, zhoršenia právnej pozície, alebo vzniku nenávratného stavu v občiansko-právnych vzťahoch strán, a sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Neodkladné opatrenie (podobne ako predbežné opatrenie v minulosti) totiž nemožno vydať vtedy, keby išlo iba o úpravu faktických (nie právnych) vzťahov strán sporu (Bureš, J. - Drápal, L.: Občiansky súdny rád. C.H. Beck, Praha 1994, s. 88). Súdna ochrana sa totiž poskytuje právnomu nároku, a nie právne nedôvodnej, iba fakticky, politicky alebo sociálne zdôvodňovanej (právne nepodloženej) požiadavke (záujmu) - inak by (vo všeobecnosti) existovalo riziko, že by neodkladné opatrenie mohlo byť zneužívané. Jeho navrhovateľ teda musí tvrdiť a osvedčiť aspoň základné skutočnosti o pravdepodobnosti občiansko-právneho nároku (vrátane jeho podstaty a rozsahu) voči označeným stranám, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana (presný opis právnych vzťahov, ich podstaty, a rozsahu vzájomných práv a povinností, vrátane uvedenia konkrétnych dôvodov svojich konkrétnych nárokov, a osvedčiť ich - predložiť právne relevantné dokumenty, resp. dôkazy osvedčujúce tento stav), a tiež skutočnosti o potrebe upraviť pomery strán navrhovaným spôsobom, a o nebezpečenstve bezprostredne hroziacej ujmy, teda aby neboli vážnejšie pochybnosti o opodstatnenosti a potrebe neodkladnej úpravy (vrátane jej primeranosti a rozsahu), a že navrhované neodkladné opatrenie je zároveň aj vhodným a správne zvoleným nástrojom právnej ochrany (ochranné opatrenie totiž nemá nahrádzať iné právne inštitúty - v zmysle ust. § 324 ods. CSP ho napr. nemožno vydať, ak jeho účel možno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením). Inými slovami - podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie ohrozeného alebo porušeného súkromného práva a toho, že ide o taký stav, ktorý neznesie odklad, a že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov, by právo alebo právom chránený záujem strany vo veci samej boli ohrozené.

14. O nariadení neodkladného opatrenia súd rozhoduje spravidla len v skrátrenom konaní na základe osvedčeného návrhu jednej strany bez riadneho dokazovania a vyjadrenia protistrany, pričom vydané neodkladné opatrenie je zároveň (predbežne) vykonateľné doručením (§ 332 ods. 2 CSP), a predstavuje tak veľmi vážny zásah súdu do právneho vzťahu, resp. pomerov strán. Neodkladné opatrenie je preto možné vydať len výnimočne v prípadoch, ak navrhovateľ uvedie také skutočnosti, z ktorých jeho porušené alebo ohrozené občianske právo, resp. nárok vyplýva (v zmysle ust. § 326 ods. 1 CSP skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku), a zároveň, okrem svojho súkromného práva (vrátane jeho rozsahu a odôvodnenia), konkrétnymi skutočnosťami odôvodní a zároveň aj primerane osvedčí, že je zároveň naliehavo resp. nevyhnutne potrebné upraviť pomery strán navrhovaným spôsobom (ktorý musí byť zároveň aj primeraný porušenému alebo ohrozenému

súkromnému právu, keďže neodkladným opatrením nemožno pomery strán upravovať nad nevyhnutnú mieru, ale len v potrebnom neodkladnom rozsahu).

15. Konanie o vydanie neodkladného opatrenia je návrhovým konaním, pričom opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vydanie neodkladného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy patrí medzi základné predpoklady pri rozhodovaní o jeho nariadení (§ 326 ods. 1 CSP).

16. V danom prípade žalobkyňa trvanie požadovaného neodkladného opatrenia obmedzila do právoplatného skončenia (zrejme súvisiaceho) trestného konania vedeného pred súdom. Uvedené konanie však už bolo, tak ako to vyplýva zo skutočností uvedených v bode 5. tohto odôvodnenia, ešte pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, právoplatne skončené, a preto súd návrh na jeho nariadenie už z toho dôvodu zamietol.

17. Okrem toho súd poukazuje aj na to, že žalobkyňa požadované neodkladné opatrenie celkom zjavne nenavrholala v súvislosti s civilným konaním, ale trestným konaním, v ktorom však na zabezpečenie obdobných účelov, popri (preventívnej) väzbe, slúžia ochranné opatrenia a obmedzenia podľa § 51 ods. 3 a 4 Trestného zákona a § 82 ods. 1 Trestného poriadku. Ako vyplýva z ust. § 324 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie možno nariadiť pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, a teda len vo vecnej súvislosti s občiansko-právnym konaním, a poskytuje sa ním ochrana ohrozeným alebo porušeným súkromným právam. Právne dôvody občiansko-právnej povinnosti žalovaného, aby sa nepribližoval k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov, však z návrhu nevyplývajú. Dôvody, ktoré žalobkyňa popisuje (obavy z pokračovania v trestnej činnosti), sú eventuálne dôvodmi väzby. Žalobkyni bolo pritom podľa jej vyjadrení zrejme, že žalovaný je väzobne stíhaný, pričom orgány činné v trestnom konaní pri rozhodovaní o väzbe posudzujú aj riziko pokračovania v trestnej činnosti, a preto je podľa názoru súdu neprípustné, aby sa za takejto situácie jej ochrana pred ďalšou (eventuálnou) trestnou činnosťou žalovaného (ktorej sa v podstate podľa svojho návrhu obáva) zabezpečovala prostriedkami civilného práva, a civilný súd duplicitne posudzoval skutočnosti, ktoré sú zároveň predmetom trestného konania (v ktorom súd - minimálne v súvislosti s väzbou - posudzuje aj riziko pokračovania trestnej činnosti). Uvedené by tak totiž súd, v zmysle návrhu žalobkyne, v rozpore so základnými právnymi princípmi, posudzoval v podstate neprípustne duplicitne (dvakrát).

18. Súd napokon ešte všeobecne dodáva, že samotný, už spáchaný trestný čin, prípadne jeho zopakovanie, ktoré je pritom nepochybne už aj predmetom trestného stíhania a postihu, zjavne neodôvodňuje ukladanie požadovaného ochranného opatrenia, a rozhodovanie o ňom je v právomoci súdu v trestnom konaní, nakoľko v opačnom prípade by zákon, resp. rozhodovacia prax pri začatí trestného stíhania alebo odsúdení za trestný čin nebezpečného vyhrážania (alebo iného skutku proti telesnej integrite) podozrivému resp. páchatelovi automaticky ukladali takéto ochranné opatrenie, čo sa však nedeje.

19. Na základe uvedeného ma súd za to, že žalobkyňa neuviedla také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu navrhovaného neodkladného opatrenia, a navyše jeho trvanie malo byť obmedzené len do právoplatného skončenia trestného konania, ktoré pritom už aj (ešte pred podaním návrhu) skončilo, a preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pre nedostatok jeho naliehavej potreby aj ako zjavne nedôvodný zamietol.

20. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

22. Žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, a preto by mal súd v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP aj bez návrhu (s prihliadnutím na obsah súdneho spisu) v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí,

priznať mu podľa § 255 ods. 1 CSP plnú náhradu trov konania, o ktorej výške by následne v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodol po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (ktoré by vydal súdny úradník). Keďže však žalovanej strane v doterajšom konaní podľa obsahu súdneho spisu doposiaľ žiadne konkrétne preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva (trovy konania) nevznikli, a neúspešná žalobkyňa na náhradu trov konania nemá právo, súd náhradu trov konania stranám nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. V odvolaní treba popri všeobecných náležitostiach podania podľa §127 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).